

Vilje
gir vekst

Vestlandet: Felles identitet eller mann mot mann?

Janne Johnsen

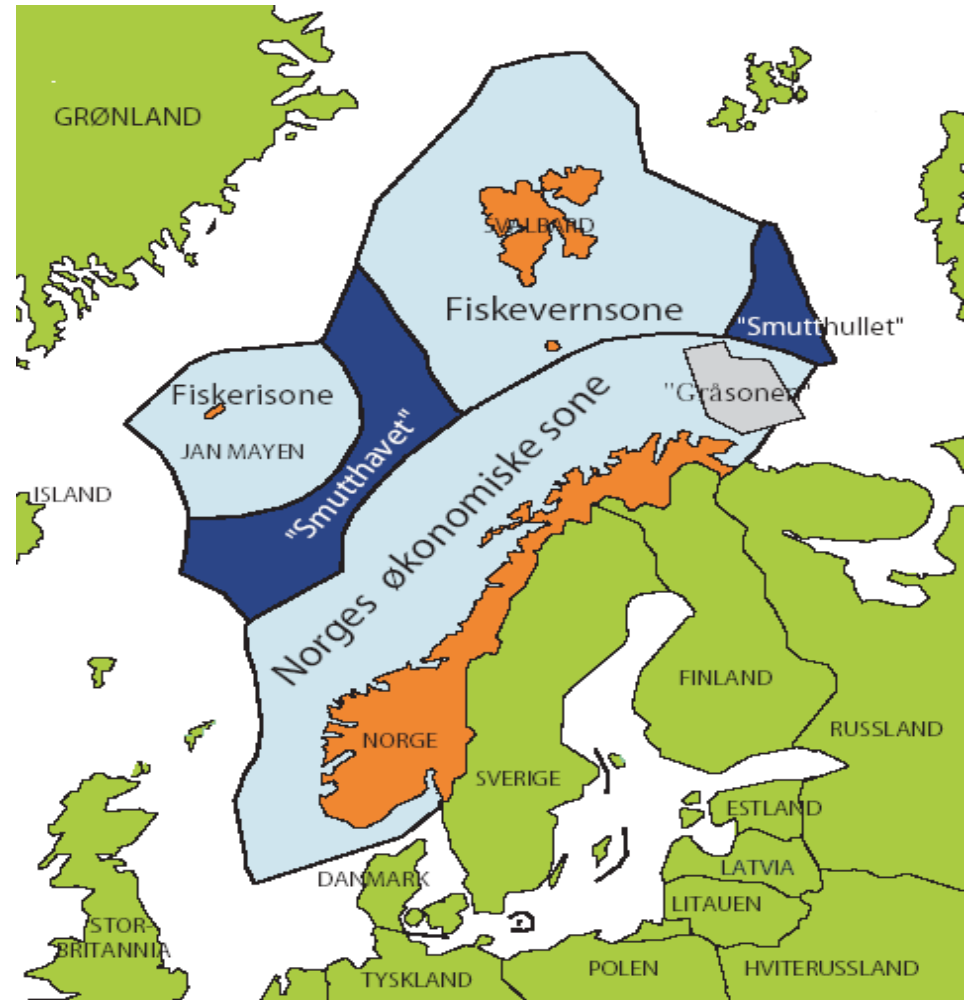
Sjømatkonferansen 2010

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Mer informasjon om oss? Se rogfk.no

- Den blå åker er 6 X større enn det norske fastlandet

En viktig næring

- Norsk sjømateksport i 2009 var på 44,6 milliarder
  - Oppdrett over 25 milliarder (laks viktigst)
  - Villfisk 18,7 milliarder (torsk og sild viktigst)

Vestlandsrådet

- Påvirke arbeidet med forvaltningsplanen for Nordsjøen
- Arbeide for å etablere en Nordsjøstrategi i regi av EU
- Sørge for økt fokus på beredskap, forurensing og utslipp langs kysten
- Koordinere den politiske innsatsen mot felles utfordringer eks. ferjefri Kyststamvei

Vestlandsrådet

- Styringsgruppen for Vestlandsprogrammet for nye oppdrettsarter.
- Marin/Maritim gruppen, med ansvar for å utvikle felles politikk og å påvirke nasjonale og internasjonale myndigheter til Vestlandets beste.

Vestlandsprogrammet for nye arter

”Vestlandet skal vere internasjonalt leiande på utvikling og kommersialisering av nye marine oppdrettsartar” (2006)

- blåskjell, **kamskjell**, flatøsters, **kråkebolle**, **hummer**, samt torsk og kveite. Makro alger og leppefisk vurderes som mulige nye arter.

Vestlandsprogrammet har tidsperspektiv over 10-12 år.

Torskenæringen krymper

Matfisk

- Fra 25 til 7 aktive oppdrettere på 4 år; to uten ny fisk i 2010
- 3 på Vestlandet, 4 i Nordland

Yngel/settefisk

- 2 – 3 aktive, ned fra 15 på 4 år

Rogn

- 2 kommersielle aktører; en også med yngel
- Nofima Marin; FoU med litt kommersiell leveranse

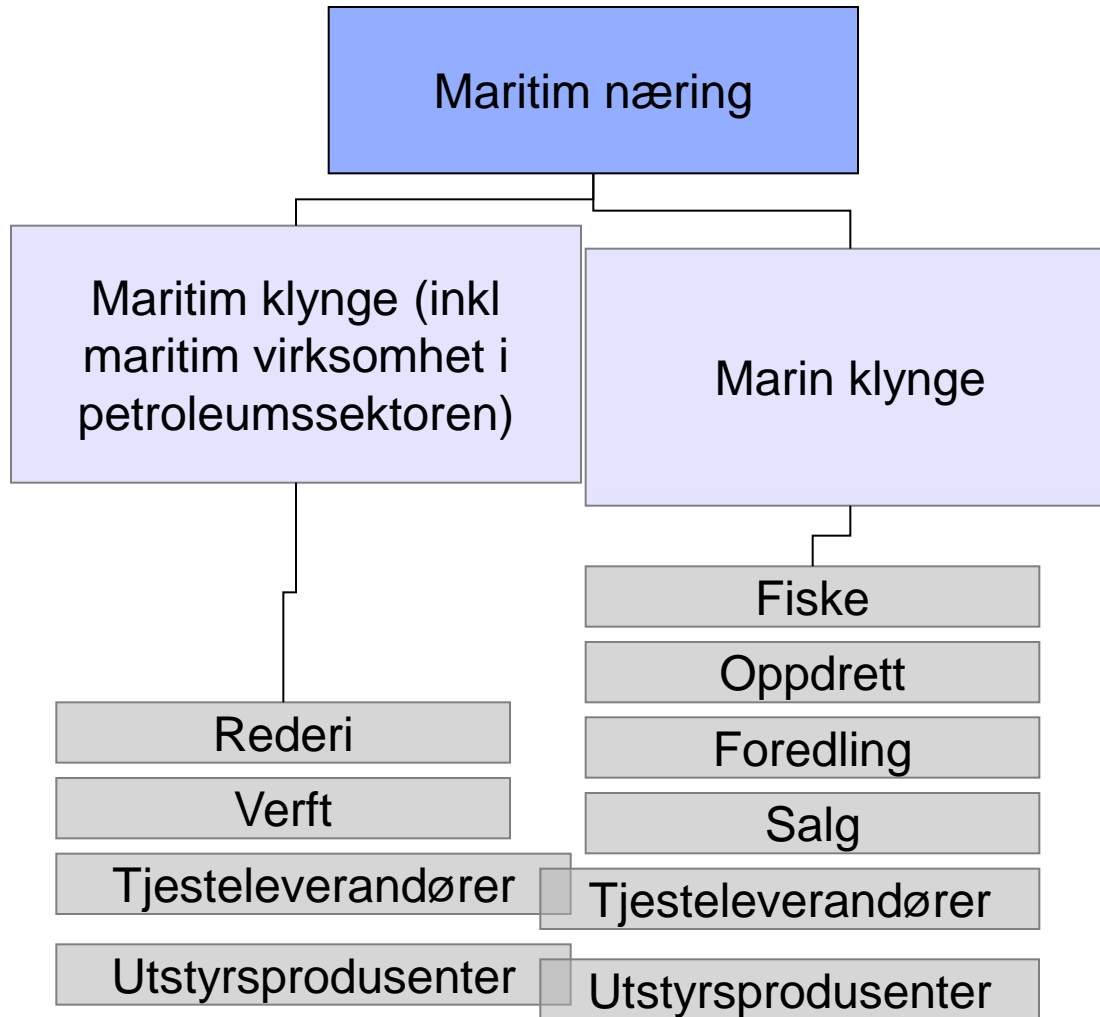
Avl/genetikk

- Kan stanse helt opp pga, mangel på kunder

The screenshot shows a web browser window displaying a news article on the E24 website. The article title is "Full stopp for torskeoppdrett" (Full stop for salmon farming). The main image shows two men standing on a boat. The article text mentions "Modulf Rayset (t.h.) og Oddbjørn Seljeset trodde på en fremtid i torskeoppdrett. Nå må de to se seg om etter nye jobber, men først skal mærene temmes for fisk." (Modulf Rayset (right) and Oddbjørn Seljeset believed in a future in salmon farming. Now they must look for new jobs, but first the waters must be tamed for fish.) The article also mentions "På Sunnmøre hentes nå tonnevis med torsk ut av oppdrettsmører - på ordre fra banken." (On Sunnmøre, thousands of tons of cod are now being harvested from farming pens - on order from the bank.) The browser's address bar shows the URL "http://e24.no/naeringsliv/artide3412932.ece". The browser's taskbar at the bottom shows several open applications, including "Novell-delivered Appli...", "Novell Groupwise - Post...", "Sjumatkonferansen2010...", and "Full stopp fo...".

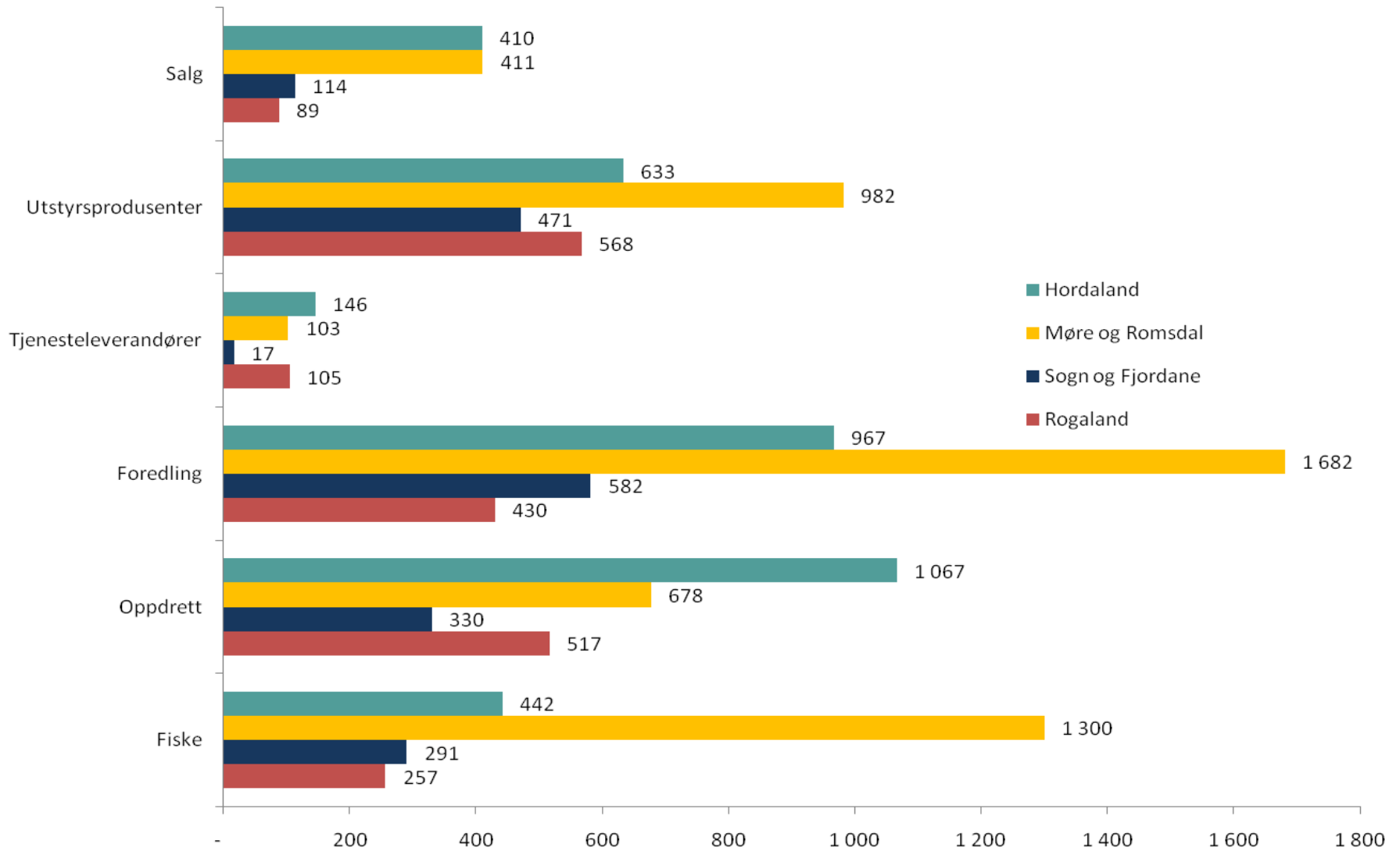
Ny undersøkelse: Næring, klynger og undergrupper

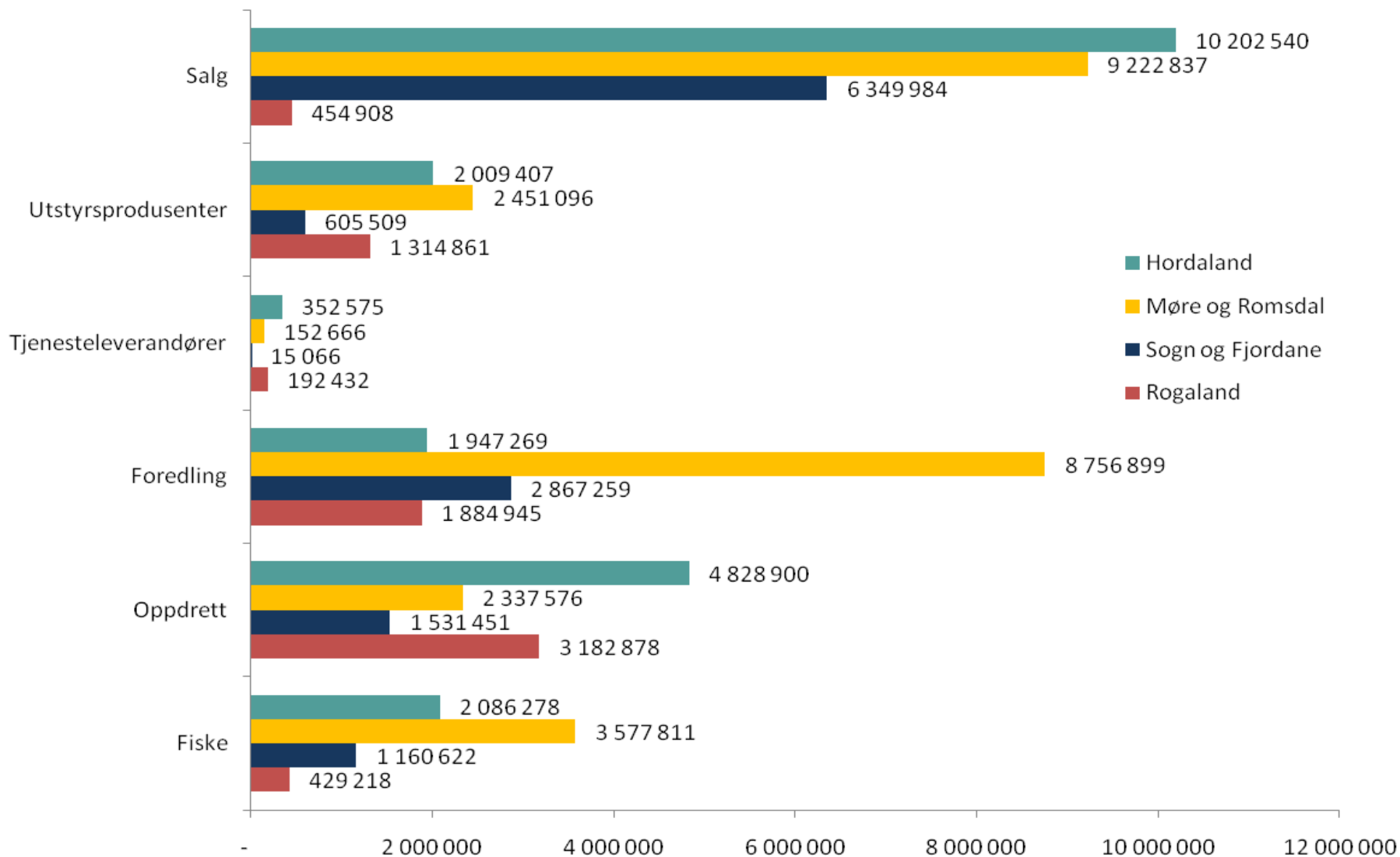
Marin næring - Vestlandet (2008)

NOK i 1000	Vestlandet	% av Norge
Antall ansatte	12 600	48.5 %
Omsetning	67 839 112	57.0 %
Verdiskaping	10 645 340	56.9 %
Antall foretak	4 346	31.6 %

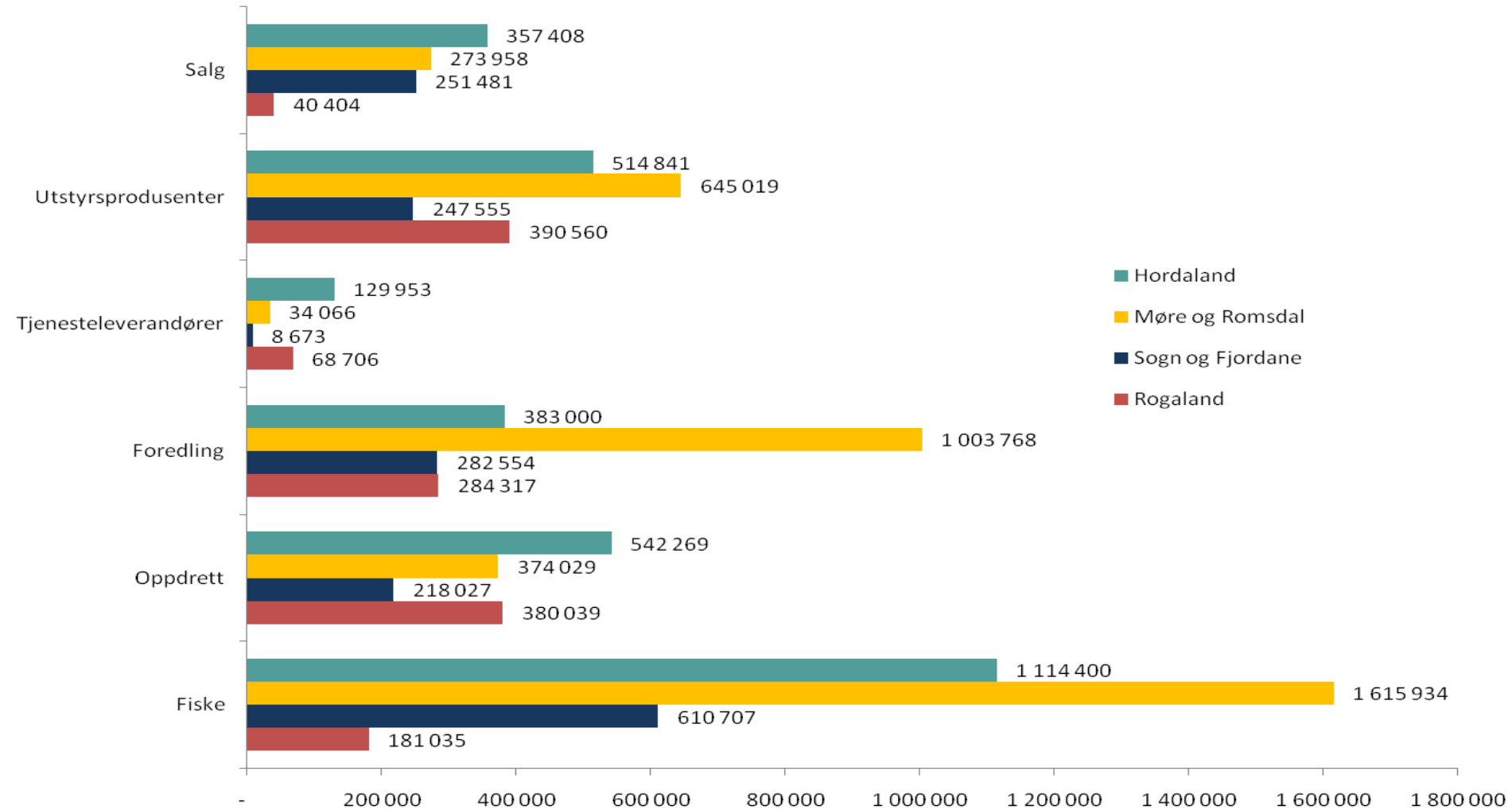
Antall ansatte marin klynge

Omsetning marin klynge

Verdiskaping

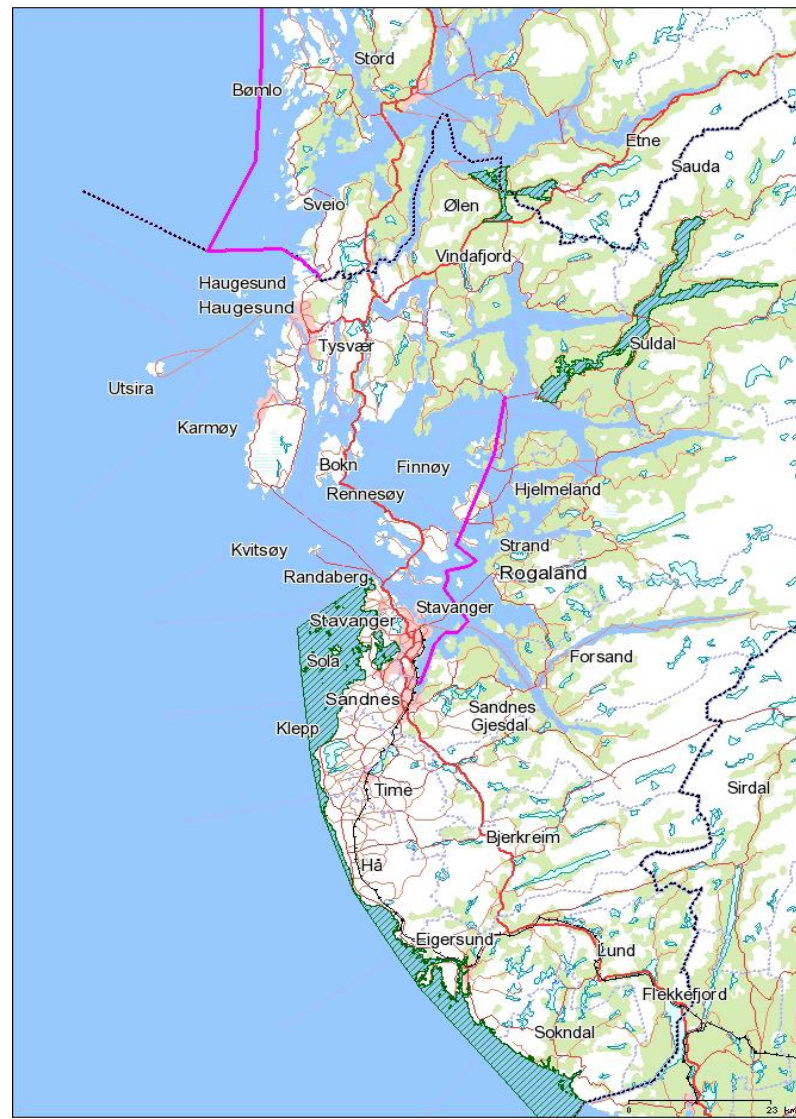

Vekst?

- **65 konsesjoner utlyst 2009**
  - 5 til Møre & Romsdal
  - 5 til Sogn & Fjordane
  - 5 til Hordaland (+2)
  - Rogaland fikk ingen nye konsesjoner
- **Det må sikres vekst i hele landet**
- **Nordsjøstrategi (EU) og forvaltningsplan for Nordsjøen**

Utfordringer for Rogaland

- Nasjonal laksefjord
- ”frys-forskrift” ble innført, nå opphevet.
- Akvakulturnæringen blir ”presset” ut av Ryfylkebassenget.
  - Nye lokaliteter
  - Frigivelse av ikke egnede lokaliteter
  - Utvidelse av egnede lokaliteter
- Næringen har tatt utfordringen

Kompetanse i verdensklassen

- Forvaltning
- Oppdrett
- Utstyr
- Teknologi

Tidl. Fiskerikommisær i EU, Joe Borg, på besøk i Bergen

Ansvars- og rolledeling

1 – Næringens ansvar

- Å drive kostnadseffektivt (egen lønnsomhet)
- Sikre egen kapitaltilgang, kompetanseoppbygging, produktutvikling, m.m.
- Utvikle og betjene markedene

2 – Myndighetenes oppgaver

- Bærekraftige rammebetingelser for vekst i hele landet
- Markedsadgang
- Forskning og Utvikling
- Infrastruktur, utdanning m.m.
- Forvaltning av kystarealer
- Kystsoneplanlegging

Mann mot mann?

- Rømming
- Villaks
- Lus
- ”Sei saken”
- Vekst

The screenshot shows a web browser window displaying a news article from the Norwegian Fishing News (NFF). The article is titled "Må kassere fjordfisk fra oppdrettsområder" (Must discard fjord fish from aquaculture areas). The main text discusses how illegal fishing is causing significant damage to the fjord's ecosystem and the aquaculture industry. It mentions that the illegal fish are often sold at a high price, leading to a loss of income for legitimate fishers. The article also mentions that the Norwegian government is considering measures to combat this issue, including the possibility of imposing fines or penalties on those caught fishing illegally.

Må kassere fjordfisk fra oppdrettsområder

Yrkesfisker Frode Strønen i Jondal må dumpe tonnevis av vanskapt sei sei som fiskes nær oppdrettsanlegg i Hardangerfjorden. Han beskriver nasjonalromantikens perle i dag som verdens lengste septiktank, og tror fisket blir slutt den dagen forbrukerne innsier at de ofte betaler 60 kr/ kg for lakseavføring.

- Hardangerfjorden er så full av fôrpellets og avføring fra oppdrettsanlegg at det snart ikke er mulig å drive fiske. Jeg bryter leveringsforskrifta som sier at all fangst skal bringes på land, men det er ikke mulig å drive på annen måte. Jeg har dumpa tonnevis av vanskapt sei på sjøen og må drive knallhard egenkontroll, for at fangstene skal gå gjennom nålayet hos oppkjøperne, sier Jondal-fiskeren Frode Strønen til **Fiskenbladet Fiskaren**.

Han mener konsentrasjonen av oppdrettsanlegg har omskapt Hardangerfjorden til verdens lengste septiktank, og at alt skjer med politisk velsignelse: Havbruk er blitt ei næring med sterke bånd til landets politiske ledelse, med staten som viktig aktør gjennom før- og oppdrettsgjiganten Cermaq, og med delvis statsleid DnB Nor som finansieringskilde for havbruksnæringa.

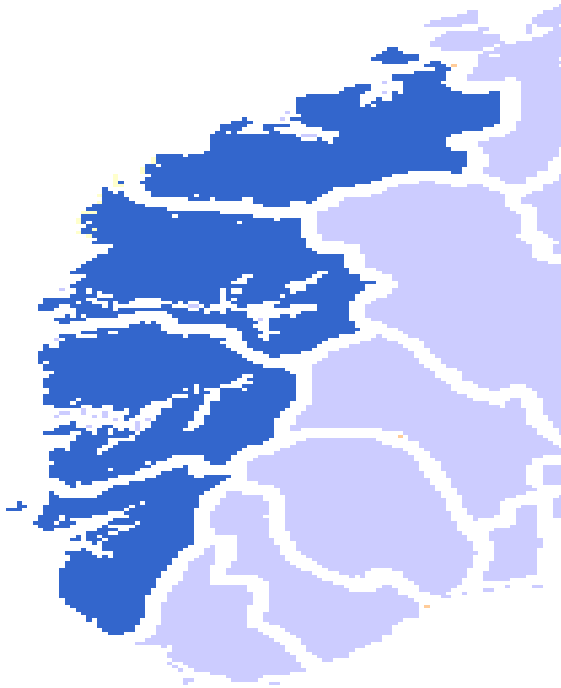
- Det er umulig å vite når man treffer på sei som er sprekkeferdig av pellets. Noen ganger kan jeg berge hele fangsten, mens neste fangst er runde boller med kjempekropp og lite hode. Ofte er hysa blaut og slimete i kjøttet, og jeg har også fått problemer med torsken. Jeg har tatt opp problemet med det lokale Mattilsynet, men de har tydeligvis null fokus på det som er innafør fiskeskillet. Men den dagen lokale forbrukere forstår at de i mange tilfeller betaler 60 kroner kiloen for lakseavføring når de kjøper sei, kan det være slutt, sier Strønen.

Bekreftes av studier

Problemet med dårlig kvalitet på sei som spiser oppdrettsfôr, ble påpekt av Ryfylke-fiskere for fire år sia. Mesteparten av Ryfylke-seien har de seinere åra gått for halv minstepris fordi den er kvalitetsforringa på denne måten. Yrkesfiskerne har gått ut av lokale sameksistensutvalg med oppdretterne fordi de anser det hensiktsløst å fortsett samarbeidet. Liknende problemer er meldt inn fra Nord-Trøndelag. Fiskarlaget Vest har bedt Norges Fiskarlag om å gå videre med saken ovafør myndighetene.

En pilotstudie fra Nofima bekrefter kvalitetsstapet på sei som fiskes nær oppdrettsmerdene. Fisk som var tatt en kilometer fra oppdrettsanlegg var prega av misfarging, bløthet og realtion i muskelfibrene. Desuovnar hadde fiskene gjennom tyngre og mørke og lykt.

Vestlandet

- Marin næring viktig for landsdelen
- Vår nærhet til det Europeiske markedet, skulle sluppet turen om Oslo...

Takk for oppmerksomheten!

